

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอรื้อถอนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ขอให้กระทรวงการคลังเปลี่ยนชื่อ
ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้มีหนังสือที่ กษ ๑๕๐๐/๖๗๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๕ ความว่า องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ขอให้กระทรวงการคลังโอนเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ ตำบลปากคลองตันไทร (บางไส้ไก่ฝั่งเหนือ) อำเภอธนบุรี(บางลำภูล่าง) จังหวัดธนบุรี ซึ่งกระทรวงเกษตรธิการได้จัดซื้อมาดำเนินการรัฐพาณิชย์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ในราคา ๑๖๕,๐๐๐ บาท โดยใช้เงินส่วนหนึ่งจากเงินกู้อุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท เสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี กำหนดชำระคืนภายใน ๒๐ ปี และการรับโอนที่ดินได้ลงชื่อกระทรวงการคลังเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ตามระเบียบของทางราชการ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ มีการจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ โดยรวบรวม โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และความรับผิดชอบ(หนี้สิน)ที่เกิดจากการดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมป่าไม้ของรัฐบาลมาอยู่ภายใต้สังกัดเดียวกัน และเมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยกฐานะองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นนิติบุคคล องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จึงขอให้กระทรวงการคลังเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวข้างต้นมาเป็นองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้แต่กระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ก่อตั้งขึ้นหลังจากที่มีการซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ ดังกล่าว มิได้เป็นการใช้เงินขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดซื้อที่ดินแต่อย่างใดจึงไม่อาจเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์มาเป็นชื่อขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยกฐานะองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นนิติบุคคล และตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ บัญญัติให้กรมป่าไม้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน สิทธิ ความรับผิดชอบและธุรกิจ อันเกิดจากการดำเนินการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ของกรมป่าไม้ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงเกษตร ตลอดจนพนักงานและคนงานขององค์การดังกล่าว อันมีอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ใช้บังคับ ให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ที่สร้างขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ดำเนินกิจการต่อไป ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ อย่างต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องได้ใบอนุญาต หรือต้องชำระค่าเช่าพื้นที่ให้กระทรวงการคลังแต่อย่างใด ดังนั้น กรรมสิทธิ์

ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดซื้อมาและกระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแทนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้จึงต้องโอนให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ตามกฎหมายบัญญัติไว้เช่นกัน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการขอเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ มาเป็นขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เพื่อจะได้นำมาพัฒนาดำเนินการในทางธุรกิจตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วเห็นว่ากรณีทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินของกระทรวงการคลังในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (การโอนทรัพย์สินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗) แล้วสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้จัดส่งสำเนาทิ้งขว้างดังกล่าวให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทราบ

ต่อมา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้มีหนังสือที่ กษ ๑๕๐๐/๑๐๑๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ แจ้งว่า บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินของกระทรวงการคลังในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (การโอนทรัพย์สินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗) ดังกล่าว มีข้อเท็จจริงในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแตกต่างจากกรณีขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กล่าวคือ

๑. การจัดซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ ตำบลปากคลองตันไทร (บางไส้ไก่ฝั่งเหนือ) อำเภอนนทบุรี (บางลำภูล่าง) จังหวัดนนทบุรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดซื้อมาในราคา ๑๖๕,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินกิจการรัฐพาณิชย์ โดยใช้เงินส่วนหนึ่งจากเงินกู้อุตสาหกรรม (กระทรวงการคลัง) จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท เสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ กำหนดชำระคืนภายใน ๒๐ ปี มิได้เป็นการใช้เงินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินจัดซื้อจัดหาสำหรับใช้ประโยชน์ในราชการกระทรวงการคลัง เช่นเดียวกันกับกรณีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

๒. การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในขณะที่ยังมิได้เป็นนิติบุคคล มีสถานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงการคลัง ที่ดินที่ได้มาจึงเป็นของกระทรวงการคลัง แต่การดำเนินกิจการโรงเลื่อยเพื่อการค้าไม้สักและไม้กระยาเลย เป็นรัฐพาณิชย์อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการอำนวยการคณะหนึ่ง ซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้เป็นประธาน ภายใต้ความควบคุมของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวจึงต้องลงชื่อกระทรวงการคลังเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ไว้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผู้ซื้อในขณะนั้นตามระเบียบของทางราชการ

๓. การขอโอนเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน มาเป็นขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดังกล่าว น่าจะเทียบเคียงได้กับกรณีขององค์การเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม ตาม

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๓๓

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จึงมีหนังสือขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อีกครั้งหนึ่งว่า จะขอเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๖๙ มาเป็นขององค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้จะได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้รับฟัง คำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้) และ กระทรวงการคลัง(กรมธนารักษ์)แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรมธนารักษ์ได้ขึ้นทะเบียน ที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ เป็นที่ราชพัสดุแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ หมายเลขทะเบียน ที่ กท. ๑๔๑๙๔๙ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำการโรงเรียนรัฐบาลและต่อมาเมื่อพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ มีผลใช้บังคับและมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวกำหนดให้กรมป่าไม้โอนบรรดาทรัพย์สิน สินทรัพย์ สิทธิ ความรับผิดชอบ และธุรกิจ อัน เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงเกษตร ตลอดจนพนักงานและคนงานขององค์การดังกล่าวให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ องค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้จึงได้มีหนังสือที่ ๔๓๓๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ และ หนังสือที่ ๔๓๑/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ ถึงปลัดกระทรวงการคลัง ขอเปลี่ยนชื่อผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ ๒๙๑๙ ๒๙๒๐ ๒๙๒๑ และ ๘๗๔ จำนวน ๔ แปลงที่องค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ ได้จัดซื้อมาภายหลังมีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้จัดตั้งองค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ ซึ่งกระทรวงการคลังก็ได้เปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้ง ๔ แปลงให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้แล้ว ส่วนที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ นั้น กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ กษ ๑๕๐๐/๔๖๔๓๕ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ ถึงปลัด กระทรวงการคลังเพื่อขอเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวซึ่งกรมธนารักษ์ได้มีหนังสือแจ้ง ว่าไม่อาจเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินมาเป็นชื่อขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ เนื่องจาก องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ เพิ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งเป็น วันหลังจากมีการซื้อที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ จึงมิได้เป็นการใช้เงินขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ใน การจัดซื้อที่ดินแต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ ตำบลปากคลองตันไทร (บางไส้ไก่ฝั่งเหนือ) อำเภอธนบุรี (บางลำภูล่าง) จังหวัดธนบุรี ที่กระทรวง เกษตรราธิการได้จัดซื้อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ก่อนมีมติคณะรัฐมนตรีให้จัดตั้งองค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ และก่อนที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ใช้บังคับ เพื่อดำเนินการรัฐพาณิชย์ (โรงเรียน) ตามบัญชาของ นายกรัฐมนตรี กล่าวคือ เพื่อใช้ดำเนินการเลี้ยงไม้จำหน่ายแก่ประชาชนยากจนที่มีรายได้น้อย ซึ่ง เป็นกิจการของรัฐบาลและอยู่ในความควบคุมของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรราธิการ ดังนั้น ที่ดินบริเวณดังกล่าวจึงเข้าลักษณะเป็นที่ดินของหลวงซึ่งตกเป็นที่ราชพัสดุตามพระบรมราช

โครงการในรัชกาลที่ ๖ ที่ ๖๕/๕๐๗ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ที่ว่า “เห็นสมควรรวบรวมบรรดาที่ดินของหลวงในกระทรวงต่าง ๆ มาขึ้นทะเบียนราชพัสดุไว้ทางกระทรวงพระคลังฯ เสียทางเดียวเพื่อปกครองให้เป็นหลักฐานสืบไป” และตามนัย ข้อ ๓^๑ แห่งระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและเมื่อพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับแล้ว ที่ดินบริเวณดังกล่าวจึงถือเป็นที่ราชพัสดุตามนัยมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ แม้ว่าจะจัดซื้อมาด้วยเงินกู้อุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง ก็ตาม แต่ก็ถือเป็นการดำเนินการโดยกระทรวงเกษตรธิการกิจการนั้นจะได้เงินทุนมาอย่างไรเป็นเรื่องของการบริหารการเงินของรัฐซึ่งไม่ทำให้สถานะเปลี่ยนไปเป็นกิจการอื่นที่ไม่ใช่กิจการของกระทรวงเกษตรธิการได้

เมื่อได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วว่า ที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ ตำบลปากคลองตันไทร (บางไผ่ไผ่ฝ่งเหนือ) อำเภอนบพิตำ (บางลำภูล่าง) จังหวัดนบพิตำ เป็นที่ราชพัสดุ การที่มาตรา ๘^๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ บัญญัติให้กรมป่าไม้โอนทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ สิทธิ ความรับผิดชอบ และธุรกิจอันเกิดขึ้นจากการดำเนินการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงเกษตร ตลอดจนพนักงานและคนงานขององค์การให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ก็ไม่ทำให้ที่ดินดังกล่าวซึ่งเป็นที่ราชพัสดุก่อนที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะได้รับการจัดตั้งและมีฐานะเป็นนิติบุคคล เปลี่ยนสภาพเป็นที่ดินประเภทอื่นแต่อย่างใด ประกอบกับไม่ปรากฏว่าได้มีการเพิกถอนหรือถอนสภาพที่ดินราชพัสดุแปลงนี้ เมื่อ

^๑ข้อ ๓ ตามระเบียบการนี้ คำว่า “ที่ดินราชพัสดุ” หมายความว่า

๑. ที่ดินซึ่งรัฐบาลปกครองใช้ราชการอยู่ หรือสงวนไว้ใช้ราชการภายใน และรัฐบาลได้เข้าปกครองจัดประโยชน์แล้ว นอกจากที่ดินในความปกครองกรมรถไฟ ทางหลวงในความปกครองกรมโยธาเทศบาล และทรัพย์สินของจังหวัดตามมติของคณะรัฐมนตรี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดเว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

^๓มาตรา ๘ ให้กรมป่าไม้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ สิทธิ ความรับผิดชอบ และธุรกิจอันเกิดขึ้นจากการดำเนินการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ของกรมป่าไม้ ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงเกษตร ตลอดจนพนักงานและคนงานขององค์การดังกล่าวอันมีอยู่ก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้บังคับนั้น ให้แก่อ.ป. ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกานี้ ดำเนินกิจการต่อไป

ระเบียบการหรือข้อบังคับใด ซึ่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ของกรมป่าไม้ได้ใช้อยู่ ก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้บังคับ ให้ อ.ป. ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกานี้คงใช้เป็นข้อบังคับของ อ.ป. ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับแล้ว ที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าวยอมเป็นที่ราชพัสดุตามนัยของมาตรา ๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และยอมเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง หน่วยงานอื่นของรัฐไม่อาจเป็นเจ้าของที่ราชพัสดุได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕^๔ และมาตรา ๑๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งกรณีทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ก็ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การโอนที่ดินขององค์การสวนยางนาบอน กระทรวงเกษตร ให้แก่องค์การสวนยาง^๗

อย่างไรก็ดี ตามที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เห็นว่ากรณีนี้น่าจะเทียบเคียงได้กับกรณีขององค์การเหมืองแร่ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในบันทึก เรื่อง การโอนทรัพย์สินของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๐^๘ ในประเด็นการโอนที่ดินซึ่งได้มาโดยการซื้อของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ไปเป็นขององค์การเหมืองแร่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งได้วินิจฉัยว่า “ศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นหน่วยงานซึ่งมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ซื้อที่ดินมาจึงต้องให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแทน ต่อมา กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และความรับผิดชอบ ของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่โอนไปเป็นขององค์การเหมืองแร่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวบัญญัติให้กรมทรัพยากรธรณื่อดำเนินการโอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และความรับผิดชอบของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณีกระทรวงอุตสาหกรรมให้องค์การเหมืองแร่ ดังนั้น กรมทรัพยากรธรณีจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการโอนกิจการ ฯลฯ ของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่รวมทั้งที่ดินที่เป็นปัญหานี้ให้แก่องค์การเหมืองแร่ แม้ว่ากรมทรัพยากรธรณีจะเป็นผู้มีชื่อใน น.ส. ๓ ซึ่งเป็นผลให้ที่ดินดังกล่าวตกเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๕^๙ หรือมาตรา ๑๑^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม

๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๕มาตรา ๕ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรมใดได้มาโดยการเวนคืนหรือการแลกเปลี่ยนหรือโดยประการอื่น ให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุนั้น ทั้งนี้ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๖มาตรา ๑๑ บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือโดยการแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์กับเอกชน หรือโดยประการอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของกระทรวงการคลัง

๗บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การโอนที่ดินขององค์การสวนยางนาบอน กระทรวงเกษตร ให้แก่องค์การสวนยาง ส่งถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๕ (เรื่องเสร็จที่ ๓๔๔/๒๕๔๕)

๘บันทึก เรื่อง การโอนทรัพย์สินของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๐ ส่งถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๘๒๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๓ (เรื่องเสร็จที่ ๓๘๐/๒๕๓๓)

๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

กระทรวงการคลังในฐานะผู้สืบทอดสิทธิของกรมทรัพยากรธรณีย่อมมีหน้าที่ต้องโอนที่ดินนั้นให้แก่ องค์การเหมืองแร่”

สำหรับประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) พิจารณาแล้ว เห็นว่า ที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ นั้น กระทรวงเกษตรราธิการเป็นผู้จัดซื้อเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ส่วนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๔๙๐ ซึ่งเป็นวันหลังจากมีการจัดซื้อที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ ข้อเท็จจริงในกรณีนี้จึงแตกต่างจากกรณีของศูนย์ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ กล่าวคือ ที่ดินของศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่นั้นได้จัดซื้อโดยศูนย์ อุตสาหกรรมเหมืองแร่เองหลังจากที่ศูนย์อุตสาหกรรมเหมืองแร่ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี แล้ว ดังนั้น ในกรณีนี้เมื่อกระทรวงเกษตรราธิการเป็นผู้จัดซื้อมาโดยใช้เงินส่วนหนึ่งจากเงินกู้ อุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง ที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นทรัพย์สินของรัฐ และแม้จะมีหลักฐาน เอกสารแสดงว่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ชำระเงินกู้ให้แก่กระทรวงการคลังจนเสร็จสิ้น ทั้งหมดก็ตาม การคืนเงินกู้ย่อมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการในส่วนกิจการของรัฐตามมติ คณะรัฐมนตรีที่ให้รับมอบมาจากกระทรวงเกษตรราธิการเท่านั้น และแม้ว่ามติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวจะกำหนดให้นำกิจการอุตสาหกรรมป่าไม้ของรัฐบาล ซึ่งกรมป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการโดย เปลี่ยนแปลงเงินลงทุนให้เป็นทุนหมุนเวียนและอยู่ภายใต้สังกัดเดียวกัน เรียกว่า องค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการนำที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ ไปใช้ในกิจการ ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี หากทำให้ที่ดินโฉนดที่ ๘๖๙ กลายเป็นทรัพย์สินอันเกิดจากการดำเนินกิจการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมป่าไม้ ซึ่ง จะต้องโอนให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ตามนัยของมาตรา ๘^{๑๐} ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไป ด้วยแต่อย่างใดไม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงไม่ต้องโอนที่ดินตามข้อหาข้อนี้ ซึ่งถือ เป็นที่ราชพัสดุตามความหมายของข้อ ๓^{๑๑} แห่งระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูก สร้างราชพัสดุ พุทธศักราช ๒๔๘๕ และตามมาตรา ๔^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ตามมาตรา ๘^{๑๓} แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ แต่อย่างใด

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖